

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism för Ystads kommun 2016-2020

Inledning

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Några vanligt förekommande orsaker till att individer ansluter sig till våldsbejakande grupper är polarisering, utanförskap, låg möjlighet att påverka och låg framtidstro. Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. En rad nationella dokument beskriver på olika sätt hur Sverige ska arbeta mot våldsbejakande extremism och främja demokratin. I samtliga dokument pekas kommunerna ut som en viktig part i arbetet. En aktuell nationell såväl som lokal lägesbild av social oro/våldsbejakande extremism ger goda förutsättningar för ett effektivt arbete. Den lokala lägesbilden avgör vilka aktiviteter Ystads kommun bör vidta i sitt förebyggande arbete. Det är av stor vikt att Ystads kommuns verksamheter genomsyras av mänskliga rättigheter och likabehandling för att minska risken för uppkomst av destruktiva miljöer och våldsbejakande extremism. Arbetet ska genomföras med ett tydligt fokus på att säkerställa barns behov och barnets rättigheter. Mot bakgrund av att flickor och pojkar påverkas av eller är involverade i våldsbejakande extremism på olika sätt är det viktigt att Ystads kommun beaktar ett jämställdhetsperspektiv i arbetet.

Syfte

Syftet med planen är att underlätta arbetet mot våldsbejakande extremism och bidra till att invånarna i Ystads kommun känner sig trygga och inkluderade i den sociala samvaron.

I planen beskrivs hur kommunen är organiserad i arbetet mot våldsbejakande extremism. I planen synliggörs också inom vilka områden kommunen kommer att arbeta för att förebygga våldsbejakande extremism samt vilka mål och aktiviteter som kopplas till detta.

Styrande dokument

Nationellt

Den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har presenterat tolv rekommendationer¹ för hur det lokala arbetet mot våldsbejakande extremism bör bedrivas.

Regionalt

Den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* formulerar en gemensam målbild för Skåne. I målbilden finns bland annat delmålen att *"Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet"* och *"Arbeta för en förbättrad och mer jämlik hälsa"*.

Lokalt

Flera av Ystads kommuns övergripande mål är relevanta i arbetet mot våldsbejakande extremism. Av särskilt stor vikt är målet *Demokrati och delaktighet för alla*.

¹ 1. Insatser på flera preventionsnivåer, 2. Kontinuerlig och bred samverkan mellan berörda är a och o i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism, 3. Samverkan i befintlig struktur, 4. Nödvändiga samverkansaktörer, 5. Utgångspunkt i uppdaterad lokal lägesbild, 6. Tydlig ansvarafördelning, 7. Anhöriga som central aktör, 8. Involvera det civila samhällets organisationer, 9. Involvera även kritiska aktörer, 10. Se individerna, inte enbart de ideologier som dessa förespråkar, 11. Beakta genusperspektivets betydelse för insatserna, 12. Följ upp det förebyggande arbetet kontinuerligt.

Ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. Ystads kommuns säkerhetsavdelning tillsammans med kommunens riskhanteringsgrupp ansvarar för att leda och samordna arbetet mot våldsbejakande extremism. Personer som deltagit i våldsbejakande extremistisk verksamhet ska primärt hanteras av polisen och säkerhetspolisen.

Mål och aktiviteter

I Ystads kommun bedrivs arbetet mot våldsbejakande extremism inom tre fokusområden där de nationella rekommendationerna integrerats. I planen framgår vilka mål och aktiviteter som prioriteras utifrån respektive fokusområde.

- Samverkan med andra aktörer
- Stöd och utbildning till berörda verksamheter
- Stöd till anhöriga, riskgrupper och enskilda

Samverkan med andra aktörer

Ystads kommuns arbete mot våldsbejakande extremism bygger på samverkan med andra aktörer i samhället och utgår ifrån den lokala lägesbilden. Arbetet inkluderar främjande, förebyggande och åtgärdande aktiviteter och utgör en del i redan befintliga strukturer.

Mål

Arbete mot våldsbejakande extremism är väl känt och inkluderat i kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete.

Aktiviteter

- Kommunens risk- och säkerhetsarbete ska inkludera våldsbejakande extremism som riskindikator.
 - Säkerhetsavdelningen ansvarar för att aktuell lägesbild tas fram. Lägesbilden ska vara kommunövergripande och innefatta offentlig sektor, civilsamhälle² samt de olika grupperingar inom våldsbejakande extremism som är kända.
- Utifrån lägesbilden etableras relevanta samverkansformer och insatser. Berörda aktörer identifieras inom aktuella organisationer, myndigheter och civila samhället.
- Specifika insatser mot våldsbejakande extremism ska synliggöras i lokala överenskommelser mellan kommunen och polisen.

Stöd och utbildning till berörda verksamheter

Samtliga förvaltningar har inom sina respektive områden ett ansvar att arbeta med frågor kring våldsbejakande extremism. Förvaltningarna har också ansvar för att tillräckliga resurser avsätts för förebyggande insatser som en del av det befintliga arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA).

² Med civilsamhället avses här folkrörelser, föreningsliv, idéburna organisationer, kooperativ, religiösa samfund med flera.

Mål

Medarbetarna har god kännedom om hur man förebygger och bemöter våldsbejakande extremism

Aktiviteter

- Varje förvaltning utser en kontaktperson som ska ingå i det förebyggande arbetet kring våldsbejakande extremism.
- Riskhanteringsgruppen ansvarar för att fortbildningsinsatser gällande våldsbejakande extremism genomförs för alla medarbetare i Ystads kommun.
- Riskhanteringsgruppen stödjer samarbetsaktörer med kunskapshöjande insatser om våldsbejakande extremism.
- Säkerhetsavdelningen är uppdaterad och vidareförmedlar aktuell information inom området.
- Kommunikationsenheten i samarbete med säkerhetsavdelningen ansvarar för information på kommunens intranät och hemsida.

Stöd till enskilda, anhöriga och riskgrupper

Anhöriga till personer som anslutit sig till våldsbejakande extremistmiljöer behöver ofta stöd vid en pågående radikaliseringsprocess men kan också spela en central roll i att förebygga, hindra och motverka radikalisering.

Ett förebyggande arbete med målinriktade insatser mot specifika problem eller unga i riskgrupper eller enskilda ungdomar som har ett riskbeteende är en viktig del i arbetet, här är skolpersonal, socialarbetare, poliser och andra som samverkar lokalt viktiga resurspersoner.

Mål

Våldsbejakande extremism förebyggs från tidiga åldrar.

Aktiviteter

- Inkludera våldsbejakande extremism i förskolans och skolans arbete om mänskliga rättigheter och demokrati.
- Verksamheter för barn och unga bedriver ett aktivt värdegrundsarbete med utgångspunkt i mänskliga rättigheter och likabehandling.

Mål

Anhöriga, riskgrupper och enskilda erbjuds relevanta stödinsatser

Aktiviteter

- Kommunikationsavdelningen tillsammans med säkerhetsavdelningen ansvarar för att information sprids till kommuninvånarna om vart de kan vända sig med frågor kring våldsbejakande extremism.
- Erbjuder anhöriga och deras barn stöd enligt socialtjänstlagen, samt i förekommande fall minderåriga utifrån lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.
- Planera och genomföra insatser för unga i riskzon.
- Genomföra insatser till enskilda med riskbeteende.

Implementering

Förvaltningschef/VD ansvarar för förankring av handlingsplanen för våldsbejakande extremism i respektive ledningsgrupp.

Ystads kommun

Verksamhetsansvarig tillsammans med utsedd kontaktperson ansvarar för att samtliga medarbetare får kunskap om handlingsplanen.

Handlingsplanen för våldsbejakande extremism finns tillgänglig på kommunens intranät och hemsida.

Uppföljning

Uppföljning av arbetet mot våldsbejakande extremism sker i samband med uppföljningen av det kommunövergripande risk- och säkerhetsarbetet och redovisas årligen för kommunstyrelsen.